

MONITORUL OFICIAL

AL

ROMÂNIEI

Anul IX — Nr. 208

PARTEA I
LEGI, DECRETE, HOTĂRÂRI ȘI ALTE ACTE

Marți, 26 august 1997

SUMAR

Nr.	Pagina	Nr.	Pagina
		ORDONAȚE ALE GUVERNULUI ROMÂNIEI	
25.	1-3	28.	5
		— Ordonanță pentru ratificarea Memorandumului de Înțelegere — Program de cooperare a Olandei cu România, 1997, semnat la București la 25 februarie 1997.....	
26.	3-4		
		— Ordonanță pentru modificarea și completarea Ordonanței Guvernului nr. 15/1996 privind întărirea disciplinei financiar-valutare	
27.	5	29.	6-16
		— Ordonanță pentru completarea Legii nr. 136/1995 privind asigurările și reasigurările în România	
		— Ordonanță privind Codul aerian.....	

ORDONAȚE ALE GUVERNULUI ROMÂNIEI

GUVERNUL ROMÂNIEI

ORDONAȚĂ

**pentru ratificarea Memorandumului de Înțelegere —
Program de cooperare a Olandei cu România, 1997,
semnat la București la 25 februarie 1997**

În temeiul prevederilor art. 1 lit. a) din Legea nr. 134/1997 pentru abilitarea Guvernului de a emite ordonanțe,

Guvernul României emite următoarea ordonanță:

Articol unic. — Se ratifică Memorandumul de Înțelegere — Program de cooperare a Olandei cu România, 1997, semnat la București la 25 februarie 1997, prevăzut în anexă.

PRIM-MINISTRU
VICTOR CIORBEA

Contrasemnează:
p. Ministru delegat
pe lângă primul-ministru
pentru integrare europeană,
Constantin Teleagă

Ministru de stat, ministrul finanțelor,
Mircea Ciumara

p. Ministru de stat,
ministrul afacerilor externe,
Gabriel Gafița,
secretar de stat

București, 22 august 1997.
Nr. 25.

MEMORANDUM DE ÎNȚELEGERE
Programul de cooperare a Olandei cu România, 1997*)

În cadrul întâlnirilor care au avut loc la București între reprezentanți ai Departamentului pentru integrare europeană din cadrul Guvernului României și ai Ministerului Afacerilor Economice din Olanda, a fost discutat Programul Olandez de Cooperare (P.S.O.) cu România, în 1997, ca parte componentă a Programului Olandez de Asistență pentru Centrul și Estul Europei. Acest program este un program de asistență nerambursabilă.

Programul Olandez de Cooperare (P.S.O.) își propune să sprijine tranziția României la economia de piață sustenabilă. Obiectivele principale ale programului sunt: dezvoltarea unei economii de piață, creșterea competitivității și modernizării pieței și dezvoltarea unor procese de producție viabile. Guvernul Olandei poate cofinanța, de asemenea, activități multilaterale ale instituțiilor financiare internaționale în afara cadrului acestui Memorandum de Înțelegere.

Guvernul Olandei finanțează proiecte încredințate firmelor olandeze, în vederea transferului de cunoștințe și expertiză. În cazul unei cofinanțări cu instituțiile internaționale, execuția proiectelor poate fi încredințată acestora din urmă.

Proiectele din cadrul acestui program se vor concentra pe sprijinirea firmelor sau a climatului lor de afaceri prin intermediul expertizei specifice olandeze în domeniu. Aceste proiecte pot include transferul de cunoștințe și expertiză, cât și lucrările, bunurile și serviciile necesare.

Bunurile importate în cadrul Programului Olandez de Cooperare cu România în 1997 vor fi scutite de taxe vamale, taxa pe valoarea adăugată sau de alte taxe cvenite bugetului de stat.

În 1996 următoarele proiecte sunt deja fie în faza de execuție, fie în cea de elaborare:

- Implementarea funcției de asigurare a creditelor la Banca de Export-Import a României — S.A. (Romanian Eximbank);
- Dezvoltarea regională a zonelor de extracție a cărbunelui;
- Transportul urban și suburban în București;
- Îmbunătățirea sistemelor de siguranță a circulației pe calea ferată, într-o zonă care va fi agreată ulterior;
- Reducerea emisiilor de la termocentrale, ale gazelor care contribuie la efectul de seră, în conformitate cu criteriile comune de implementare.

Ambele părți au convenit ca în 1997, în cadrul programului P.S.O. să fie identificate și implementate proiecte în următoarele domenii:

1. Agro-business

Obiectivul programului este întărirea sectorului de afaceri din agricultură printr-o abordare integrată. În acest sens, se va acorda atenție îmbunătățirii procesului de producție din agricultura primară atât la nivelul întreprinderilor private, cât

și al industriilor prelucrătoare asociate, inclusiv în domeniul distribuției și al marketingului.

Consecințele ecologice vor fi luate în considerare. O atenție deosebită va fi acordată:

- creșterii calității producției și a serviciilor care sporesc valoarea acesteia;
- transfer de know-how și introducerea de tehnologii în domeniul producției, prelucrării, distribuției și marketingului;
- stabilirea de relații de cooperare între societățile comerciale românești și firmele olandeze, în toate etapele procesului agricol de producție.

2. Mediu

Transfer de cunoștințe și tehnologie pentru protecția mediului în sectorul industrial, ținând cont de standardele și normele existente, eventual ca extinderi ale unor proiecte existente finanțate de Olanda. Obiectivele proiectelor pot fi introducerea tehnologiilor nepoluante și cu consum redus de energie, îmbunătățirea eficienței energetice, reducerea emisiilor nocive, îmbunătățirea managementului mediului și al energiei.

3. Conservarea energiei

Guvernele României și Olandei vor stabili un proiect pentru reducerea emisiilor de gaze care contribuie la efectul de seră. Acest proiect va fi în conformitate cu criteriile unei activități implementate în comun, așa cum s-a convenit la Berlin în 1995, la prima conferință a părților din cadrul Convenției asupra schimbărilor climatice (CoP1). Părțile vor stabili proiectul în concordanță cu regulile de raportare ale Convenției-cadru privind schimbările climatice (vor fi stabilite și standardele de calitate și modul de monitorizare ale proiectului). După identificarea proiectului va fi semnată o scrisoare de intenție între cele două guverne.

4. Transport

În funcție de activitățile care se desfășoară în 1996, pot fi identificate sau extinse proiecte în domeniul îmbunătățirii transportului public. Proiectele vor urmări îmbunătățirea cooperării economice și tehnologice și a transferului de know-how între firmele olandeze și societățile comerciale românești. Posibilele proiecte se vor putea concentra asupra transportului urban și suburban în București și asupra îmbunătățirii sistemelor de siguranță în circulație, pe calea ferată.

SENER, agenția executivă a Ministerului Afacerilor Economice din Olanda, este responsabilă pentru identificarea proiectelor care vor fi derulate în cadrul acestui program, definirea termenilor de referință, procedurile de angajare a firmelor și cu coordonarea și monitorizarea implementării proiectelor. Departamentul pentru Integrare Europeană, în calitate sa de coordonator al acestui

*) Traducere.

program în România, va fi informat și consultat în legătură cu proiectele propuse. Coordonatorul român va fi informat despre data de începere a proiectelor și despre contractorii olandezi implicați.

În afara Programului Olandez de Asistență pentru Centrul și Estul Europei, Guvernul Olandei disponibilizează și fonduri separate în vederea întăririi în continuare a relațiilor economice bilaterale dintre Olanda și România.

Acest program poate fi utilizat pentru identificarea potențialelor proiecte P.S.O.

Pentru Ministerul Olandez al Afacerilor Economice,
Jan H.P.A.M. de Roy,
însărcinat cu afaceri

Informații specifice referitoare la programul pentru proiectele de cooperare economică (P.E.S.P.) sunt prevăzute în anexa nr. 1 a acestui Memorandum de Înțelegere.

Ambele părți au convenit să se întâlnească în toamna anului 1997 în vederea monitorizării programului din 1997 și a discutării posibilei continuări a Programului Olandez de Cooperare cu România în 1998 și a orientării acestuia.

București, 25 februarie 1997.

Departamentul pentru Integrare Europeană,
Alexandru Ioan Herlea,
ministru delegat pe lângă primul-ministru
pentru Integrare Europeană

ANEXA Nr. 1

MEMORANDUM DE ÎNȚELEGERE
Programul de cooperare a Olandei cu România, 1997

**Programul pentru proiectele de
cooperare economică**

În vederea întăririi în continuare a relațiilor economice bilaterale dintre Olanda și România și a stimulării dezvoltării unei economii libere de piață sustenabile, în România, Guvernul Olandei face disponibile fonduri separate pentru firmele olandeze care vor fi însărcinate să deruleze activități în acest sens. Alocările din cadrul programului pentru proiectele de cooperare economică (P.E.S.P.) se concentrează în totalitate asupra activităților din faza preliminară a proiectelor. Identificarea proiectelor, a studiilor de fezabilitate, studiilor de pregătire a investițiilor și schimburilor de

expertiză prin intermediul unor cursuri practice de formare sunt eligibile în cadrul P.E.S.P.

Pentru aceste activități, Guvernul Olandei va acorda cel mult două treimi din bugetul total, estimat la maximum 450.000 F (patru sute cincizeci de mii de guldeni olandezi) pentru o alocare. Beneficiarii români, precum și coordonatorul național vor fi informați și, dacă se dorește, consultați în legătură cu termenii de referință care urmează să fie elaborați. Ambele părți au convenit să se întâlnească în toamna anului 1997 în vederea monitorizării P.E.S.P. 1997 și a discutării posibilei orientări a P.E.S.P. în România în 1998.

GUVERNUL ROMÂNIEI

ORDONANȚĂ

**pentru modificarea și completarea Ordonanței Guvernului nr. 15/1996
privind întărirea disciplinei financiar-valutare**

În temeiul art. 1 lit. a) din Legea nr. 134/1997 pentru abilitarea Guvernului de a emite ordonanțe,

Guvernul României emite următoarea ordonanță:

Art. I. — Ordonanța Guvernului nr. 15/1996 privind întărirea disciplinei financiar-valutare, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 24 din 31 ianuarie 1996, aprobată și modificată prin Legea nr. 131/1996, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 264 din

28 octombrie 1996, cu modificările ulterioare, se modifică și se completează după cum urmează:

1. Articolul 5 va avea următorul cuprins:

„Art. 5. — Pentru întărirea disciplinei financiare și evitarea evaziunii fiscale, operațiunile de încasări și plăți între

persoanele juridice se vor efectua numai prin instrumente de plată fără numerar.

Prin excepție de la prevederile alineatului precedent, persoanele juridice pot efectua plăți în numerar în următoarele cazuri:

a) plata salariilor și a altor drepturi de personal;

b) alte operațiuni de plăți ale persoanelor juridice cu persoane fizice;

c) plăți către persoane juridice, în limita unui plafon zilnic maxim de 20.000.000 lei.

De la prevederile alin. 2 lit. c) sunt exceptate următoarele operațiuni:

— depunerile în conturile persoanelor juridice, deschise la societățile comerciale bancare, care pot fi făcute și de alte persoane juridice, neplafonat;

— cheltuielile de deplasare în interes de serviciu, în limita sumelor convenite pentru plata transportului, a diurnei, a indemnizației și a cazării pe timpul deplasării, precum și a cheltuielilor neprevăzute, efectuate în acest sens;

— cheltuielile de protocol ocazionate de organizarea de conferințe, de simpozioane și de alte asemenea acțiuni, în condițiile baremurilor stabilite de normele legale în vigoare.

La acordarea avansurilor spre decontare, în scopul efectuării de plăți către persoane juridice, se vor respecta cerințele prevăzute la alin. 2 lit. c).

Este interzisă acordarea unor facilități de preț clienților, persoane juridice, care efectuează plata în numerar.

Sumele în numerar aflate în casieriele proprii ale persoanelor juridice nu pot depăși la sfârșitul fiecărei zile plafonul de 10.000.000 lei. Se admite depășirea acestui plafon numai cu sumele aferente plății salariilor și a altor drepturi de personal, precum și a altor operațiuni cu persoane fizice, pentru o perioadă de 3 zile lucrătoare de la data prevăzută pentru plata acestora.

Sumele în numerar care depășesc nivelul stabilit conform alin. 6 vor fi depuse în conturile bancare ale persoanelor juridice respective, astfel:

— în următoarea zi lucrătoare, dacă sediul persoanei juridice se află în aceeași localitate cu cel al unității societății comerciale bancare la care are deschis contul;

— în maximum 2 zile lucrătoare, dacă sediul persoanei juridice se află în altă localitate decât cel al unității societății comerciale bancare la care își are deschis contul;

— în situații excepționale, se admite depășirea termenelelor prevăzute mai sus, cu avizul unității societății comerciale bancare la care persoana juridică își are deschis contul.

Subunitățile economice ale persoanelor juridice care au cont într-o societate comercială bancară și casierie proprie aplică în mod corespunzător prevederile acestui articol.“

2. Articolul 6 va avea următorul cuprins:

„Art. 6. — Încasările zilnice în numerar pentru fiecare casierie de la o persoană juridică nu pot depăși plafonul stabilit la art. 5 alin. 2 lit. c).

Nerespectarea prevederilor de la art. 5 alin. 2 lit. c) și alin. 4, 6 și 7 ale aceluiași articol și de la art. 6 alin. 1, după caz, constituie contravenție și se sancționează cu amendă de la 10.000.000 lei la 50.000.000 lei.

Nerespectarea prevederilor art. 5 alin. 5 constituie contravenție și se sancționează cu amendă de la 5.000.000 lei la 10.000.000 lei.“

3. Articolul 7 va avea următorul cuprins:

„Art. 7. — Se interzice societăților comerciale bancare, de asigurări și financiare, să elibereze persoanelor juridice sume în numerar peste plafoanele stabilite la art. 5 alin. 2 lit. c), cu excepția operațiunilor menționate la art. 5 alin. 2 lit. a) și b) și alin. (3).

Transferul banilor din contul persoanelor juridice în contul persoanelor fizice se va face în mod obligatoriu prin prezentarea documentelor justificative legale.

Nerespectarea acestor prevederi constituie contravenție pentru societatea comercială bancară, de asigurări și financiară, care va fi sancționată cu amendă de la 10.000.000 lei la 50.000.000 lei.“

4. Articolul 12 va avea următorul cuprins:

„Art. 12. — Constatarea contravențiilor și aplicarea sancțiunilor prevăzute în prezenta ordonanță se efectuează de către organele Ministerului Finanțelor și ale Băncii Naționale a României, după caz, împuternicite în acest scop.“

Art. II. — Ordonanța Guvernului nr. 15/1996 privind întărirea disciplinei financiar-valutare, cu modificările ulterioare și cu cele aduse prin prezenta ordonanță se va republica în Monitorul Oficial al României.

PRIM-MINISTRU
VICTOR CIORBEA

Contrasemnează:

Ministru de stat,
ministru finanțelor,
Mircea Ciumara

Guvernatorul
Băncii Naționale a României,
Mugur Isărescu

GUVERNUL ROMÂNIEI

ORDONANȚĂ

pentru completarea Legii nr. 136/1995 privind asigurările și reasigurările în România

În temeiul art. 107 alin. (1) și (3) din Constituția României și al art. 1 lit. a) din Legea nr. 134/1997 pentru abilitarea Guvernului de a emite ordonanțe,

Guvernul României emite următoarea ordonanță:

Articol unic. — Articolul 60 din Legea nr. 136/1995 privind asigurările și reasigurările în România, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 303 din 30 decembrie 1995, se completează cu alineatul 3, având următorul cuprins:

„Fondul de protejare a asiguraților în caz de faliment al societăților de asigurare, constituit potrivit legii, se

păstrează în contul general al trezoreriei statului și este purtător de dobândă. Dobânzile încasate constituie surse de venit ale Fondului de protejare a asiguraților și au aceeași destinație de plată a despăgubirilor și sumelor asigurate, în caz de faliment al societăților comerciale din domeniul asigurărilor.“

PRIM-MINISTRU
VICTOR CIORBEA

Contrasemnează:
Ministru de stat, ministrul finanțelor,
Mircea Ciumara

București, 22 august 1997.
Nr. 27.

GUVERNUL ROMÂNIEI

ORDONANȚĂ

**pentru modificarea Ordonanței Guvernului nr. 35/1994
privind ratificarea Acordului de împrumut dintre România și Banca Europeană
pentru Reconstrucție și Dezvoltare, în valoare de 25 milioane dolari S.U.A.,
destinat finanțării proiectului „Piața de Gros“ București, semnat la București la 9 iunie 1994**

În temeiul art. 107 alin. (1) și (3) din Constituția României, precum și ale art. 1 lit. a) din Legea nr. 134/1997 pentru abilitarea Guvernului de a emite ordonanțe,

Guvernul României emite următoarea ordonanță:

Articol unic. — Articolul 3 alineatul 1 din Ordonanța Guvernului nr. 35/1994 privind ratificarea Acordului de împrumut dintre România și Banca Europeană pentru Reconstrucție și Dezvoltare, în valoare de 25 milioane dolari S.U.A., destinat finanțării proiectului „Piața de Gros“ București, semnat la București la 9 iunie 1994, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 231 din 23 august 1994, aprobată prin Legea nr. 126/1994, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 350 din 19 decembrie 1994, se modifică după cum urmează:

„Prin bugetele de stat anuale din perioada realizării investiției, anii 1995—1998, se vor asigura, pentru Fondul Proprietății de Stat, eşalonat, resursele financiare, în limita echivalentului în lei al sumei de 8,7 milioane dolari S.U.A., la cursul de schimb valutar din data efectuării fiecărei deschideri de credite bugetare, în vederea plății dobânzilor și a comisioanelor datorate de către Societatea Comercială «Piața de Gros» — S.A. București, în calitate de subîmprumutat, Ministerului Finanțelor, în cadrul împrumutului extern contractat, precum și pentru cofinanțarea parțială a costurilor locale la proiectul «Piața de Gros» București.“

PRIM-MINISTRU
VICTOR CIORBEA

Contrasemnează:
Ministru de stat, ministrul finanțelor,
Mircea Ciumara

Ministru de stat,
ministrul industriei și comerțului,
Călin Popescu-Tăriceanu

București, 22 august 1997.
Nr. 28.

GUVERNUL ROMÂNIEI

ORDONANȚĂ
privind Codul aerian

În temeiul art. 1 lit. h) din Legea nr. 134/1997 pentru abilitarea Guvernului de a emite ordonanțe,

Guvernul României emite următoarea ordonanță:

CAPITOLUL I

Prevederi generale

Secțiunea I

Domeniul de aplicare

Art. 1. — Prevederile prezentului Cod aerian se aplică tuturor activităților aeronautice civile și activităților aeronautice conexe, precum și tuturor persoanelor fizice sau juridice, care desfășoară activități aeronautice civile în spațiul aerian național și pe teritoriul României.

România are suveranitate deplină și exclusivă asupra spațiului aerian național, care face obiectul proprietății publice.

Art. 2. — Activitatea aeronautică civilă pe teritoriul și în spațiul aerian național este reglementată prin prezentul Cod aerian, prin actele normative interne din domeniu, precum și în conformitate cu prevederile Convenției privind aviația civilă internațională, semnată la Chicago, ale altor convenții și acorduri internaționale la care România este parte.

Secțiunea a II-a
Termeni și definiții

Art. 3. — În sensul prezentului Cod aerian se utilizează termenii și definițiile de mai jos:

3.1. *Accident*: un eveniment legat de utilizarea unei aeronave, care se produce între momentul în care o persoană se îmbarcă la bordul acesteia, cu intenția și cu dreptul legal de a efectua un zbor, și momentul când toate persoanele aflate la bord sunt debarcate, și în cursul căruia:

- a) o persoană este rănită grav sau mortal datorită faptului că se găsește:
 - în sau pe aeronavă;
 - în contact direct cu aceasta sau cu un obiect care este fixat în aeronavă;
 - în contact direct cu o parte oarecare a aeronavei, inclusiv cu părțile care se detașează din aceasta;
 - expusă direct aspirației sau suflului motoarelor sau elicelor;
- b) aeronava suferă deteriorări sau o ruptură de structură care:
 - alterează caracteristicile de rezistență structurală, de performanță și de zbor, și care,
 - în mod normal, ar necesita o reparație importantă, care nu poate fi făcută cu mijloacele obișnuite, sau înlocuirea elementelor deteriorate;

- c) aeronava a fost distrusă;
- d) aeronava a dispărut sau este total inaccesibilă. Aeronava este considerată dispărută când căutările oficiale s-au încheiat și epava nu a fost localizată.
- e) s-au produs cumulativ faptele prevăzute la lit. a), b), c) și d).

Se exclud din categoria accidentelor următoarele situații:

- la lit. a), decesul la bordul aeronavelor, provenit dintr-o cauză naturală; rănirea gravă sau decesul oricărei persoane de la bord, ca urmare a unei tentative de sinucidere; rănirea gravă sau mortală la bordul aeronavei, provocată de către o altă persoană; rănirea gravă sau mortală care nu rezultă direct din exploatarea la sol sau în zbor a aeronavei; rănirile datorate pasagerilor clandestini care se ascund în afara zonelor care sunt, în mod normal, accesibile pasagerilor și echipajului;
- la lit. a), b), c) și d), cazurile privind pana de motor sau avarierea motorului, atunci când deteriorarea este limitată la motor sau la accesoriile sale, sau când este vorba despre deteriorări limitate la elice, la extremitățile aripii, la antene, pneuri, frâne, carenaje sau mici perforații în înveliș.

3.2. *Act de intervenție ilicită*: un act de:

- a) violență împotriva unei persoane la bordul unei aeronave în zbor, dacă acel act poate să periclitaze siguranța aeronavei respective;
- b) distrugere a unei aeronave în serviciu sau provocare de avarii unei astfel de aeronave, care o fac indisponibilă pentru zbor sau care îi pot periclita siguranța în zbor;
- c) amplasare sau favorizare a amplasării într-o aeronavă aflată în serviciu, prin orice mijloace, a unui dispozitiv sau a unei substanțe care poate distruge acea aeronavă sau îi poate provoca avarii care să o facă indisponibilă pentru zbor ori care îi pot periclita siguranța în zbor;
- d) distrugere sau avariere a mijloacelor de navigație aeriană sau de intervenție în funcționarea lor, dacă un asemenea act poate periclita siguranța aeronavelor în zbor;
- e) comunicare intenționată a unor informații false, punând astfel în pericol siguranța unei aeronave în zbor;

f) folosire ilegală și în mod intenționat a oricărui dispozitiv, substanță sau armă pentru:

- producerea unui act de violență împotriva unei persoane, care îi provoacă rănirea gravă sau moartea pe un aeroport care deservește aviația civilă;
- distrugerea sau avarierea gravă a facilităților care aparțin aviației civile sau a aeronavelor care nu sunt în serviciu, dar se află pe acel aeroport, ori pentru întreruperea serviciilor aeroportului, dacă un asemenea act pune în pericol sau poate periclita siguranța aeroportului.

3.3. *Activități aeronautice civile*: totalitatea activităților legate de proiectarea, construcția, atestarea, reparația, întreținerea și exploatarea aeronavelor și a aerodromurilor, de dirijarea traficului aerian, de pregătirea personalului aeronautic, precum și a activităților conexe acestora;

3.4. *Activități aeronautice conexe*: activitățile care au ca obiect aprovizionarea cu piese de schimb și materiale necesare funcționării aeronavelor;

3.5. *Administrator al aerodromului*: persoana fizică sau juridică care conduce și gestionează un aerodrom aflat în proprietatea publică sau în proprietatea privată a unor persoane fizice sau juridice;

3.6. *Aerodrom*: suprafața delimitată pe pământ sau pe apă, care cuprinde, eventual, clădiri, instalații și materiale, destinată a fi utilizată, în totalitate sau în parte, pentru sosirea, plecarea și manevrarea la sol a aeronavelor. Aerodromul utilizat exclusiv pentru elicoptere se numește *heliport*.

3.7. *Aeronavă*: aparatul care se poate menține în atmosferă cu ajutorul altor reacții ale aerului decât cele asupra suprafeței pământului;

3.8. *Aeronave de stat*: aeronavele folosite pentru servicii militare, vamale sau de poliție;

3.9. *Aeroport*: aerodromul deschis pentru operațiuni comerciale de transport aerian;

3.10. *Aeroport internațional*: aeroportul nominalizat ca aeroport de intrare și de plecare, destinat traficului internațional al aeronavelor, și în care sunt asigurate facilitățile de control pentru trecerea frontierei de stat, pentru controlul vamal, de sănătate publică, pentru controlul veterinar și fitosanitar, precum și pentru alte facilități similare;

3.11. *Agenți aeronautici civili*: orice persoană juridică autorizată să desfășoare activități în domeniul aeronauticii civile;

3.12. *Ancheta administrativă*: activitatea concretă de identificare, de strângere și de analiză a informațiilor pentru determinarea cauzelor, emiterea concluziilor și, pe baza lor, stabilirea unor recomandări privind securitatea zborurilor, precum și pentru formularea unor propuneri și recomandări de îmbunătățire a activităților în vederea prevenirii accidentelor și incidentelor de aviație;

3.13. *Audit*: inspecția sau examinarea oficială în vederea determinării eficienței, siguranței, calității și altele;

3.14. *Autorizarea operatorului aerian*: constatarea îndeplinirii de către un operator aerian a condițiilor prevăzute de reglementările aeronautice române, în vederea eliberării unui *Certificat* sau *Autorizație de operator aerian*;

3.15. *Autorizație de operator aerian*: documentul care atestă autorizarea unui operator aerian să efectueze activități de lucru aerian sau de aviație generală;

3.16. *Certificat de operator aerian*: documentul care atestă capacitatea unui operator aerian de a efectua activități de transport aerian public;

3.17. *Certificat de navigabilitate*: documentul individual, obligatoriu la bordul fiecărei aeronave, prin care se atestă navigabilitatea acesteia;

3.18. *Drept de trafic*: dreptul unui operator aerian autorizat de a transporta pasageri, bagaje, mărfuri și/sau poștă pe o rută aeriană care deservește două sau mai multe aeroporturi interne sau internaționale;

3.19. *Facilități*: activitățile desfășurate pe un aeroport, legate de intrarea și ieșirea aeronavelor, a persoanelor, a bagajelor, a mărfurilor, a poștei și altele asemenea, cu dotările tehnice de aviație și de altă natură;

3.20. *Incident*: un eveniment, altul decât un accident, asociat cu utilizarea unei aeronave, care afectează sau ar putea afecta siguranța exploatării;

3.21. *Licență de lucru în perimetrul infrastructurii aeroportuare*: document individual prin care se acordă unui agent economic dreptul de a desfășura activități în perimetrul infrastructurii aeroportuare;

3.22. *Licență de transport aerian*: document individual prin care se acordă unui operator aerian autorizat drepturi de trafic pe o rută aeriană care deservește două sau mai multe aeroporturi interne sau internaționale;

3.23. *Navigabilitate*: caracteristica aeronavei pregătite pentru zbor, constând în conformarea acesteia la prevederile reglementărilor de admisibilitate la zbor a unei aeronave;

3.24. *Operarea aeronavei*: folosirea aeronavei pentru scopuri de navigație aeriană care include navigarea aeronavei. Orice persoană fizică sau juridică care efectuează operațiuni cu aeronave, cu sau fără drept legal de comandă asupra aeronavei, va fi considerată angajată în operarea aeronavei în înțelesul prezentului cod aerian.

3.25. *Operator aerian*: persoana fizică sau juridică angajată sau care își propune să se angajeze în operarea aeronavelor;

3.26. *Pilot comandant*: pilotul responsabil cu comanda și siguranța aeronavei pe durata zborului;

3.27. *Reglementări aeronautice*: norme, proceduri sau standarde specifice activităților aeronautice civile;

3.28. *Securitate aeronautică*: ansamblu de măsuri, resurse materiale și forțe umane, coordonate, mobilizate și utilizate în scopul protecției aeronauticii civile împotriva actelor de intervenție ilicite;

3.29. *Serviciu de trafic aerian*: termen generic desemnând, în mod variat, serviciul de informare a zborurilor, serviciul de alarmare, căutare și salvare, serviciul consultativ privind traficul aerian, serviciul de coordonare, dirijare și control regional, serviciul controlului de apropiere sau serviciul controlului de aerodrom;

3.30. *Servitute aeronautică*: sarcina impusă asupra unui imobil pentru uzul și utilitatea unui imobil aeronautic;

3.31. *Siguranța zborului*: capacitate a activității aeronautice constând în evitarea afectării sănătății sau pierderii de vieți omenești, precum și a producerii de pagube materiale;

3.32. *Tehnica aeronautică*: tehnica folosită în aeronautică, care intră sub incidența normelor privind siguranța zborului;

3.33. *Trafic aerian*: ansamblul de aeronave aflate în zbor într-un spațiu aerian determinat și, respectiv, de aeronave care se află în suprafața de manevră a unui aerodrom.

CAPITOLUL II

Administrarea aviației civile în România

Art. 4. — Ministerul Transporturilor, în calitate de organ de specialitate al administrației publice centrale și de autoritate de stat în domeniul aviației civile, are următoarele atribuții:

a) elaborează strategia de dezvoltare a aviației civile, în conformitate cu politica economică a Guvernului și cu planurile de dezvoltare a transporturilor;

b) emite, în conformitate cu strategia de dezvoltare, reglementările aeronautice specifice care stau la baza serviciilor de transport aerian și a exploatării infrastructurii aferente activităților de aviație civilă;

c) reprezintă România în organismele internaționale specifice la nivel de stat și guvernamental, stabilește legăturile cu celelalte ministere, autorități publice și organizații;

d) asigură administrarea proprietății publice din domeniul aviației civile;

e) emite reglementări obligatorii de licențiere și de autorizare a agenților aeronautici care efectuează sau vor efectua activități de transport aerian și stabilește condițiile de acordare, suspendare sau anulare a licențelor și a autorizațiilor;

f) emite reglementări aeronautice obligatorii privind siguranța traficului în transporturile aeriene și supraveghează respectarea acestora;

g) emite reglementări aeronautice obligatorii pentru efectuarea transporturilor aeriene de mărfuri periculoase;

h) asigură reglementarea și organizarea circulației aeronavelor civile în spațiul aerian național, în colaborare cu organele specializate ale Ministerului Apărării Naționale;

i) coordonează sistemul de securitate în domeniul aviației civile;

j) anchetează incidentele și accidentele din domeniul aviației civile;

k) organizează și exercită activitățile de registru, de inspecție și de control în aviația civilă;

l) asigură certificarea tehnicii de aviație civilă;

m) organizează examene și emite atestate, certificate, licențe și brevete pentru personalul aeronautic civil;

n) gestionează frecvențele de telecomunicații alocate pentru aviația civilă;

o) aprobă survolarea spațiului aerian al României, decolarea și aterizarea aeronavelor civile de pe și pe aeroporturile situate pe teritoriul României;

p) autorizează efectuarea de lucrări în zonele de siguranță și de protecție a infrastructurilor de transport aerian de interes public;

r) asigură asistența operațiunilor de căutare și de salvare a aeronavelor aflate în primejdie;

s) coordonează sistemul național de facilități aeronautice;

t) emite reglementări pentru uniformizarea definițiilor și a abrevierilor utilizate în aviația civilă, în conformitate cu legislația internațională.

Art. 5. — Ministerul Transporturilor asigură, direct sau prin delegare de competență, prin instituții publice sau societăți comerciale autorizate, elaborarea și punerea în aplicare a reglementărilor aeronautice corespunzătoare, pregătirea profesională și perfecționarea personalului aeronautic civil, certificarea și înmatricularea aeronavelor civile, inspecția și controlul acestora, anchetarea incidentelor și a accidentelor de aviație civilă, precum și controlul tehnic și inspecția de siguranță a zborului și securitate aeronautică pentru transportul aerian.

Instituțiile publice și societățile comerciale prevăzute la alineatul precedent se vor finanța integral din tarife, taxe și comisioane obținute din prestații specifice.

CAPITOLUL III

Spațiul aerian național

Secțiunea I

Generalități

Art. 6. — Spațiul aerian național reprezintă coloana de aer situată deasupra teritoriului de suveranitate al României, până la limita inferioară a spațiului extraatmosferic.

În spațiul aerian național se desfășoară atât trafic aerian civil, cât și trafic aerian militar.

Art. 7. — Spațiul aerian național cuprinde:

a) spațiul de circulație aeriană reprezentând porțiunea din spațiul aerian național, unde se permite activitatea aeronautică în aer și pe terenurile destinate decolărilor și aterizărilor, indiferent de apartenența și de natura activității de zbor;

b) zonele rezervate reprezentând porțiunile din spațiul aerian național, destinate activităților aeronautice de școală, de sport aeronautic, de încercare și de omologare a aeronavelor, de natură utilitară și altele similare;

c) zonele reglementate constituite din zone periculoase, zone restricționate sau zone interzise, precum și căile aeriene condiționale și zonele de activitate comună la graniță.

Art. 8. — Sunt asimilate, din punct de vedere al navigației aeriene, cu spațiul aerian național:

a) spațiul aerian de deasupra zonei internaționale a Mării Negre, alocat de Organizația Aviației Civile Internaționale (O.A.C.I.) în baza acordurilor regionale de navigație aeriană;

b) spațiul aerian al altor țări, stabilit prin acorduri și convenții internaționale, cu delegarea permanentă sau pe termen limitat, în scopul asigurării serviciilor de trafic aerian, și numai pe durata delegării.

Art. 9. — Clasificarea spațiului aerian național, din punct de vedere al asigurării serviciilor de trafic aerian, se stabilește în conformitate cu standardele elaborate de organizațiile internaționale de aviație civilă la care România este parte.

Art. 10. — În timp de pace, Ministerul Transporturilor, împreună cu Ministerul Apărării Naționale, organizează spațiul aerian național și stabilește principiile și regulile de folosire a acestuia.

Secțiunea a II-a **Circulația aeronavelor**

Art. 11. — Reglementările în domeniul circulației aeronavelor în spațiul aerian național sunt obligatorii pentru toate aeronavele civile, indiferent de categoria și de naționalitatea acestora.

Aeronavele militare sunt supuse prevederilor alin. 1, atunci când zborul lor se efectuează în spațiul aerian național repartizat aviației civile.

Art. 12. — În spațiul aerian național, zborul aeronavelor este permis după cum urmează:

a) aeronavelor civile, în baza programării sau a autorizației de survol;

b) aeronavelor de stat românești, în conformitate cu reglementările specifice;

c) aeronavelor militare străine, inclusiv celor care transportă trupe, armament, tehnică de luptă, materiale periculoase și orice alte tipuri de încărcătură, care, prin natura lor, pot afecta siguranța națională, în baza autorizației de survol acordate de Ministerul Transporturilor, cu avizul Ministerului Apărării Naționale.

Art. 13. — Toate aeronavele civile care survolează teritoriul României au obligația achitării unor tarife pentru utilizarea instalațiilor și serviciilor de trafic aerian.

Tarifele prevăzute la alin. 1 sunt nediscriminatorii pentru aceleași categorii de zboruri, indiferent de naționalitatea operatorilor aeriени și a statului de înmatriculare.

Sunt scutite de la plata tarifelor prevăzute la alin. 1 următoarele categorii de aeronave:

a) aeronavele de stat românești;

b) aeronavele de stat străine pentru care există acorduri bilaterale în acest sens, la cererea instituției românești interesate;

c) aeronavele civile românești care execută misiuni oficiale, prezidențiale sau guvernamentale, iar în cazul celor străine, pe bază de reciprocitate;

d) aeronavele care aparțin Organizației Națiunilor Unite, Crucii Roșii și Semilunii Roșii;

e) aeronavele civile care efectuează misiuni de căutare și de salvare sau transportă personal și materiale în cadrul acestor misiuni;

f) aeronavele care, efectuează misiuni umanitare și de ajutorare urgentă;

g) aeronavele care, decolând de pe un aeroport românesc, sunt nevoite să revină pe un aeroport românesc din cauze tehnice, din cauza condițiilor meteorologice nefavorabile sau a unor situații de forță majoră;

h) alte categorii de aeronave prevăzute de lege.

Pot fi scutite, total sau parțial, de plata tarifelor prevăzute la alin. 1 și alte categorii de aeronave sau zboruri, cu aprobarea Ministerului Transporturilor.

Secțiunea a III-a **Aterizarea și decolarea aeronavelor civile**

Art. 14. — Decolarea și aterizarea aeronavelor civile se efectuează numai pe aerodromurile civile autorizate corespunzător.

Art. 15. — Este interzis ca aeronavele civile să decoleze sau să aterizeze pe alte aerodromuri civile decât cele autorizate, cu excepția cazurilor de forță majoră, pentru practicarea unor sporturi aeronautice, aeronavelor care aterizează din dispoziția autorităților române competente, precum și a altor aeronave pentru care se stabilesc derogări de la prevederile acestui articol prin reglementări specifice emise de Ministerul Transporturilor.

Secțiunea a IV-a **Raporturi juridice la bordul aeronavei civile**

Art. 16. — Raporturile juridice petrecute la bordul aeronavelor civile înmatriculate în România, precum și statutul juridic al încărcăturii aflate la bordul acestora, în timpul unui zbor internațional, dincolo de granițele României, sunt reglementate de legislația română.

Prevederile legislației române se aplică și aeronavelor civile neînmatriculate în România, precum și echipajului și călătorilor aflați la bordul lor, în timpul în care aceste aeronave zboară în spațiul aerian al României, cu derogările stabilite de acordurile și convențiile internaționale la care România este parte.

CAPITOLUL IV

Naționalitatea și drepturile asupra aeronavelor civile

Secțiunea I **Naționalitatea și înmatricularea aeronavelor civile**

Art. 17. — Aeronavele civile române pot zbura în spațiul aerian național numai dacă sunt înmatriculate în Registrul unic de înmatriculare a aeronavelor civile, ținut de Ministerul Transporturilor.

Fac excepție de la prevederile alin. 1 aeronavele civile stabilite prin reglementări aeronautice specifice, emise de Ministerul Transporturilor.

Aeronaivele de stat românești pot efectua operațiuni aeriene civile și fără a fi înmatriculate în Registrul unic de înmatriculare a aeronavelor civile, dacă îndeplinesc cerințele de navigabilitate pentru astfel de zboruri și sunt identificate de către ministerul care are jurisdicția asupra acestora, în conformitate cu reglementările special emise în acest scop de către instituția respectivă.

Operatorii aerieni români pot executa operațiuni aeriene civile cu aeronave înmatriculate în alt stat, pentru perioade limitate de timp, după ce au obținut dreptul de folosință în temeiul unui contract de închiriere pe o durată determinată, cu respectarea reglementărilor emise în acest sens de Ministerul Transporturilor.

Art. 18. — O aeronavă civilă poate fi înregistrată în Registrul unic de înmatriculare a aeronavelor civile, numai dacă:

a) posedă un certificat de navigabilitate valid, emis sau echivalat de Ministerul Transporturilor;

b) satisface cerințele reglementărilor naționale privind nivelul de zgomot și de emisii toxice;

c) nu este înregistrată în alt stat și satisface una din următoarele situații:

— aparține unei persoane fizice sau juridice române ori unui cetățean străin cu domiciliul sau reședința în România, sau unei persoane juridice străine, constituită în mod legal, care desfășoară activități economice în conformitate cu legislația română, iar aeronava civilă respectivă își are baza și este, în principal, utilizată în România, sau

— aparține unei persoane fizice sau juridice a unui stat străin cu care România a încheiat o convenție prin care cele două state își acordă, reciproc, tratamentul național în ce privește regimul de înmatriculare a aeronavelor civile, sau

— aparține Guvernului sau statului român.

Certificatul de înmatriculare emis de Ministerul Transporturilor va conține datele de identificare a aeronavei civile, însemnul de naționalitate și marca de ordine, care vor fi inscripționate în mod vizibil pe aeronava civilă, cât și datele de identificare a deținătorului și/sau a proprietarului.

Art. 19. — Prin înmatricularea în Registrul unic de înmatriculare a aeronavelor civile, aeronava respectivă capătă naționalitatea română.

Înmatricularea unei aeronave civile în Registrul unic de înmatriculare a aeronavelor civile și certificatul de înmatriculare nu constituie dovada deținerii legale sau a proprietății asupra aeronavei civile în nici o acțiune juridică în care deținerea sau proprietatea aeronavei respective este în litigiu.

Art. 20. — Metodologia înmatriculării în Registrul unic de înmatriculare a aeronavelor civile, precum și prevederile privind emiterea, suspendarea sau revocarea certificatului de înmatriculare sunt conținute în reglementări aeronautice specifice, emise de Ministerul Transporturilor.

Secțiunea a II-a

Drepturile asupra aeronavelor civile

Art. 21. — Sunt recunoscute, fără discriminare, persoanelor fizice sau juridice, române sau străine, următoarele drepturi reale asupra aeronavelor civile:

a) dreptul de proprietate;

b) dreptul de folosință în temeiul unui contract de închiriere încheiat pe o durată determinată, în care caz locatarul capătă și calitatea de deținător;

c) dreptul deținătorului legal de a dobândi proprietatea prin cumpărare, în care caz cumpărătorul capătă calitatea de proprietar;

d) dreptul de a ipoteca ori a greva aeronava civilă sau componente ale acesteia drept garanție a plății unei datorii, cu condiția ca un asemenea drept să fie legal constituit conform legii statului de înmatriculare și transcris în registrul de sarcini al statului de înmatriculare a aeronavei civile.

Art. 22. — Actele de proprietate sau de transmitere a proprietății, de constituire de ipotecă sau a altor drepturi reale care privesc o aeronavă civilă sunt reglementate de legislația națională și se înscriu în Registrul unic de înmatriculare a aeronavelor civile.

Înscrierea în Registrul unic de înmatriculare a aeronavelor civile nu este constitutivă de drepturi și are ca efect numai opozabilitatea față de terți a dreptului înscris.

CAPITOLUL V

Aerodromurile civile

Art. 23. — Aerodromurile civile pot fi proprietate publică sau proprietate privată a persoanelor fizice sau juridice, iar din punct de vedere operațional pot fi deschise sau închise circulației aeriene publice.

Art. 24. — Înființarea, funcționarea și dezafectarea aerodromurilor civile sunt supuse reglementărilor aeronautice specifice, emise de Ministerul Transporturilor cu avizul ministerelor interesate, prin care se stabilesc cerințele tehnice, operaționale și procedurale.

Art. 25. — Aerodromurile civile pot fi administrate de persoane juridice române sau de persoane fizice cu domiciliul permanent în România.

Art. 26. — Toate aerodromurile civile deschise pentru operarea aeronavelor civile trebuie să fie autorizate de către Ministerul Transporturilor din punct de vedere al îndeplinirii cerințelor tehnice, operaționale, de siguranța zborului, de securitate aeronautică și de protecție a mediului, potrivit standardelor internaționale acceptate de România.

Ministerul Transporturilor va ține un registru al tuturor aerodromurilor civile autorizate din România.

Art. 27. — Toate aeronavele civile care execută zboruri internaționale cu originea/destinația România sunt obligate să decoleze și să aterizeze pe un aeroport deschis traficului aerian internațional.

Art. 28. — Administratorii aerodromurilor civile au obligația de a asigura toate condițiile necesare pentru aterizarea și decolarea în siguranță a aeronavelor, protecția și serviciile necesare aeronavelor la sol, precum și pentru lupta împotriva incendiilor, iar în aeroporturi, ordinea, securitatea și protecția împotriva actelor ilicite, precum și, după caz, existența facilităților de vamă, graniță, ambulanță, fitosanitare, sanitar-veterinare și sanitar-umane.

Art. 29. — Agenții economici și, după caz, organele specifice ale autorității de stat (vamă, frontieră, poliție și altele), care desfășoară activități pe aerodromuri civile, au obligația de a respecta normele stabilite, în temeiul prezentului cod aerian și al reglementărilor aeronautice, de către administratorii acestora în interesul public și al dezvoltării transporturilor aeriene.

Agenții economici care desfășoară activități în perimetrul infrastructurii aeroportuare trebuie să dețină o licență de lucru în acest perimetru, eliberată de Ministerul Transporturilor.

Art. 30. — Instalațiile și echipamentele aeroportuare, inclusiv cele radioelectrice și meteorologice, precum și serviciile de navigație aeriană sunt accesibile tuturor aeronavelor civile.

Art. 31. — Tarifele, taxele și redevențele stabilite pentru utilizarea facilităților aeroportuare prevăzute la art. 30 se aplică nediscriminatoriu, indiferent de naționalitatea aeronavei civile, și se publică în conformitate cu reglementările internaționale de aviație.

Sunt scutite de la plata tarifelor, taxelor și redevențelor prevăzute la alin. 1 următoarele categorii de aeronave:

- a) aeronavele de stat românești;
- b) aeronavele de stat străine, pentru care există acorduri bilaterale în acest sens, la cererea instituției românești interesate;
- c) aeronavele civile românești, care execută misiuni oficiale, prezidențiale sau guvernamentale, iar în cazul celor străine, pe bază de reciprocitate;
- d) aeronavele care aparțin Organizației Națiunilor Unite, Crucii Roșii și Semilunii Roșii;
- e) aeronavele civile care efectuează misiuni de căutare și de salvare sau transportă personal și materiale în cadrul acestor misiuni;
- f) aeronavele care efectuează misiuni umanitare și de ajutorare urgentă;
- g) aeronavele care sunt nevoite să aterizeze datorită unor cauze tehnice, din cauza condițiilor meteorologice nefavorabile sau a unor situații de forță majoră;
- h) aeronavele care aterizează din dispoziția autorităților românești competente;
- i) alte categorii de aeronave prevăzute de lege.

Pot fi scutite, total sau parțial, de la plata tarifelor prevăzute la alin. 1 și alte categorii de aeronave civile sau zboruri, cu aprobarea Ministerului Transporturilor.

CAPITOLUL VI

Personalul aeronautic civil

Secțiunea I **Prevederi generale**

Art. 32. — În aeronautica civilă funcționează personal aeronautic civil, personal de alte specialități, precum și personal administrativ și auxiliar.

Art. 33. — Personalul aeronautic civil cuprinde:

- personal aeronautic civil navigant;
- personal aeronautic civil nenavigant.

Personalul aeronautic civil trebuie să fie titularul unui brevet sau unui certificat corespunzător și al unei licențe în termen de valabilitate, emise de Ministerul Transporturilor.

Art. 34. — Personalul aeronautic civil navigant cuprinde:

- a) personalul care constituie echipajul de conducere de la bordul aeronavelor civile: piloți, navigatori, mecanici și/sau ingineri de bord, radiotelegrafiști;
- b) personalul tehnic sau auxiliar de la bordul aeronavelor civile, calificat pentru tipul sau categoria respectivă de aeronavă civilă, care, neparticipând la conducerea acestora, exercită la bord servicii cu privire la pasageri, mărfuri sau aparatură specială a aeronavelor civile în zbor, activități de control tehnic oficial, la sol și în zbor, în vederea constatării stării de navigabilitate.

Orice altă persoană aflată la bordul unei aeronave civile este considerată pasager și nu are calitatea de personal aeronautic civil navigant.

Art. 35. — Personalul aeronautic civil nenavigant cuprinde personalul tehnic calificat, care lucrează direct la planificarea și pregătirea operațională a zborurilor, la proiectarea, construirea, controlul, omologarea, certificarea, pregătirea, exploatarea, întreținerea și repararea tehnicii aeronautice.

Secțiunea a II-a

Comandantul și echipajul aeronavei civile

Art. 36. — Echipajul aeronavei civile este constituit din personal cu calificare corespunzătoare, care desfășoară activități la bord în conformitate cu reglementările în vigoare.

Echipajul se află în subordinea comandantului de aeronavă civilă și este desemnat de către operatorul aerian, pentru fiecare zbor în parte.

Art. 37. — Funcția de comandant de aeronavă civilă este îndeplinită de pilotul comandant, calificat pentru categoria, clasa și tipul aeronavei civile respective și având licența în termen de valabilitate.

Calitatea de comandant de aeronavă civilă începe din momentul încredințării misiunii și se păstrează până la terminarea acesteia.

Comandantul aeronavei civile care remorchează alte aeronave este comandantul acestora până la declanșarea lor.

Art. 38. — Comandantul de aeronavă civilă răspunde de pregătirea fiecărui zbor în parte. El este obligat, în acest scop:

a) să stabilească împreună cu întregul echipaj elementele de navigație și de zbor și să constate starea normală și pregătirea corespunzătoare a persoanelor care compun echipajul;

b) să verifice documentele de bord ale aeronavei civile;

c) să verifice starea tehnică a aeronavei civile, a motoarelor, instalațiilor și a aparaturii de bord;

d) să constate dacă alimentarea aeronavei civile cu combustibil și lubrifianți este suficientă pentru îndeplinirea misiunii;

e) să verifice îndeplinirea condițiilor cerute de certificatul de navigabilitate al aeronavei civile, privitoare la încărcătură, precum și la justa ei repartizare.

Comandantul de aeronavă civilă trebuie să refuze decolarea, dacă constată nereguli cu ocazia îndeplinirii sarcinilor prevăzute în prezentul articol.

Art. 39. — În timpul misiunii, comandantul de aeronavă civilă răspunde față de entitatea care i-a încredințat misiunea, de executarea ei în bune condiții, de stricta respectare a dispozițiilor prezentului cod aerian, privitoare la zboruri, și a reglementărilor de circulație aeriană, de comportare și disciplină a echipajului în zbor și la sol, precum și de folosirea și păstrarea aeronavei civile în bune condiții de zbor.

În timpul escalelor sau al oricăror alte aterizări pe durata misiunii, răspunderea comandantului de aeronavă civilă încetează cu privire la aeronavă, cu privire la pasageri și la încărcătură, din momentul predării aeronavei, după coborârea persoanelor îmbarcate și a întregului echipaj. Responsabilitatea comandantului este angajată din nou, în momentul reluării în primire a aeronavei civile.

În timpul zborului, comandantul de aeronavă civilă nu-și poate delega atribuțiile sale. Dacă însă comandantul de aeronavă civilă este împiedicat, din orice cauză, în cursul zborului sau la sol, să-și îndeplinească funcția și, în lipsa desemnării prealabile a unei alte persoane pentru a-l înlocui, funcția de comandant de aeronavă civilă va fi exercitată de ceilalți membri ai echipajului de conducere, în ordinea următoare: copilot, navigator, mecanic de bord și radiotelegrafist.

Art. 40. — Comandantul unei aeronave civile aflate în zbor are jurisdicție asupra întregului personal aeronautic civil aflat la bord.

Dispozițiile date de comandantul de aeronavă civilă în timpul zborului trebuie să fie executate întocmai de toate persoanele îmbarcate.

Comandantul de aeronavă civilă are putere disciplinară pentru realizarea misiunii în bune condiții, putând aplica, împotriva persoanelor care nu execută dispozițiile sale, măsurile pe care le consideră de cuviință. El poate debarca pe oricare membru al echipajului și pe oricare pasager la o escază intermediară, pentru motive determinate de siguranța zborului și de păstrarea ordinii în aeronava civilă.

În caz de primejdie, comandantul de aeronavă civilă este dator să ia toate măsurile pentru salvarea pasagerilor, a echipajului și a încărcăturii. De asemenea, pentru salvarea aeronavei civile, el poate ordona delestarea ei.

Comandantul unei aeronave civile își menține, în cazul unui accident de zbor, toate îndatoririle sale, până în momentul când organul în drept îl eliberează de misiunea pe care o îndeplinește cu această aeronavă.

Art. 41. — La sol, comandantul de aeronavă civilă are obligația să întreprindă demersurile necesare în cazul unei rețineri a aeronavei sale sau în cazul unor măsuri luate cu privire la echipaj, pasageri sau încărcătură.

Art. 42. — În lipsa unei împuterniciri speciale, comandantul de aeronavă civilă nu are voie să înstrăineze, sub nici o formă, aeronava, părți din aeronavă sau orice alte bunuri din inventarul ei.

Art. 43. — Prin derogare de la prevederile art. 37, se poate însărcina în funcția de comandant de aeronavă civilă și o altă persoană decât pilotul comandant.

Obligațiile și răspunderile pentru executarea misiunii se împart între comandantul de aeronavă civilă și pilotul comandant, după cum urmează:

— pilotul comandant, de la decolarea și până la aterizarea aeronavei civile, este însărcinat și răspunde de conducerea tehnică și de siguranța aeronavei în zbor, putând lua orice măsuri pentru realizarea siguranței zborului;

— comandantul de aeronavă este însărcinat și răspunde, în conformitate cu dispozițiile prezentului cod aerian, de executarea misiunii în bune condiții, pentru toate celelalte operațiuni care nu privesc conducerea propriu-zisă și siguranța aeronavei în zbor.

CAPITOLUL VII

Transportul aerian public și în interes propriu

Secțiunea I Generalități

Art. 44. — Operațiunile aeriene civile, care pot fi efectuate pe teritoriul României, pot fi împărțite după cum urmează:

- operațiuni de transport aerian;
- operațiuni de lucru aerian;
- operațiuni de aviație generală.

Secțiunea a II-a Transporturile aeriene publice

Art. 45. — *Transporturile aeriene publice* sunt transporturile de pasageri, bagaje, mărfuri și poștă, executate pe baze comerciale de către operatori aerieni care posedă certificat de operator aerian și licență de transport aerian, prin curse regulate sau neregulate. Transporturile aeriene internaționale de pasageri, bagaje, mărfuri și poștă sunt supuse convențiilor internaționale în domeniul transporturilor aeriene, la care România este parte.

Art. 46. — Transporturile aeriene publice se execută pe bază de contract de transport, încheiat între operatorul aerian și pasager sau expeditorul de marfă și/sau poștă.

Prin contractul de transport aerian, operatorul aerian se obligă să ducă pe calea aerului la destinație pasagerii, bagajele, marfa și/sau poșta, iar beneficiarul, să plătească prețul transportului.

Art. 47. — Operatorul aerian răspunde pentru orice prejudiciu care a produs decesul sau vătămarea sănătății pasagerilor ori avarierea sau pierderea bagajelor, a mărfii și/sau a poștei.

Regimul răspunderii operatorului aerian este, pentru transporturile aeriene internaționale, stabilit în conformitate cu convențiile și înțelegerile internaționale la care România este parte, iar pentru transporturile aeriene interne, în conformitate cu prevederile dreptului comun, în măsura în care nu s-a stabilit altfel printr-o lege specială.

Art. 48. — Transporturile aeriene publice efectuate prin curse regulate sunt transporturile aeriene executate după orare publicate și rute prestabilite, destinate a asigura legătura între două sau mai multe aeroporturi și în care capacitatea comercială disponibilă este pusă la dispoziție publicului, contra cost.

Art. 49. — Transporturile aeriene publice, altele decât cele prevăzute la art. 48, se efectuează prin curse neregulate.

Art. 50. — Operatorii aerieni români pot efectua transporturi aeriene publice interne și internaționale, prin curse regulate sau neregulate, pe baza licenței de transport aerian, eliberată de Ministerul Transporturilor.

Excepțiile de la prevederile alin. 1 se stabilesc de către Ministerul Transporturilor prin reglementări specifice.

Operatorii aerieni străini pot efectua transporturi aeriene prin curse regulate sau neregulate, spre sau dinspre România, pe baza drepturilor de trafic acordate de Ministerul Transporturilor.

Ministerul Transporturilor emite reglementări aeronautice privind desfășurarea activităților de transport aerian public, pe care le publică în Monitorul Oficial al României.

Secțiunea a III-a

Transporturile aeriene în interes propriu

Art. 51. — Transporturile aeriene executate de persoane fizice în vederea asigurării deplasării în interes personal, precum și transporturile aeriene organizate de persoanele fizice sau juridice pentru activitățile proprii cu aeronave civile proprii, sunt *transporturi aeriene în interes propriu*.

CAPITOLUL VIII

Aviația generală și lucrul aerian

Art. 52. — *Activitățile de lucru aerian* sunt cele efectuate de operatori aerieni pentru nevoile industriei, agriculturii, silviculturii, sănătății publice și protecției mediului, de căutare și salvare, cercetare științifică, fotografiere, monitorizare, publicitate, precum și în alte scopuri, pe baza autorizației de operator aerian, eliberată de Ministerul Transporturilor.

Ministerul Transporturilor emite reglementările privind desfășurarea activităților de lucru aerian pe teritoriul României, pe care le publică în Monitorul Oficial al României.

Art. 53. — *Activitățile de aviație generală* reprezintă zborurile care nu fac parte din categoriile prevăzute la art. 48, 49 și 52, care includ zboruri în interes propriu, particulare și de agrement, de antrenament, școală și sportive.

Sunt *zboruri în interes propriu* transporturile aeriene efectuate de deținătorii de aeronave civile pentru nevoile proprii activității lor.

Zborurile particulare și de agrement sunt efectuate de deținătorii particulari de aeronave civile, persoane fizice, exclusiv în scop nelucrative.

Ministerul Transporturilor emite reglementările aeronautice privind desfășurarea activităților de aviație generală, pe care le publică în Monitorul Oficial al României.

CAPITOLUL IX

Protecția mediului

Art. 54. — Protecția mediului reunește toate activitățile ce au ca scop evaluarea și minimalizarea impactului aviației civile asupra mediului, datorat zgomotului produs de aeronavele civile, emisiilor motoarelor de aviație, evacuării substanțelor folosite la spălarea, degivrarea și tratarea aeronavelor civile, sau în cadrul altor activități din domeniul aeronautic.

Art. 55. — Ministerul Transporturilor emite *Declarație de politică a mediului*, care va statua principiile directoare, limitările și măsurile corespunzătoare în acest domeniu.

Art. 56. — În scopul protecției mediului, Ministerul Transporturilor poate restricționa operarea aeronavelor civile pe aeroporturile din România sau în spațiul aerian național.

Art. 57. — Ministerul Transporturilor, cu avizul Ministerului Apelor, Pădurilor și Protecției Mediului, stabilește aeroporturile din România care, în urma derulării activităților specifice, au un impact semnificativ asupra mediului, în vederea implementării de programe de protecție a mediului.

Art. 58. — Ministerul Transporturilor asigură, prin reglementări specifice:

(1) un sistem unic de monitorizare a zgomotului pe aeroporturi, care

a) să permită evaluarea zgomotului produs de operarea unei aeronave civile pe aeroport;

b) să furnizeze o corelație între nivelul de zgomot și efectul acestuia asupra populației;

c) să fie conform cu reglementările și practicile internaționale;

(2) un sistem de cartografiere fonice a zonelor adiacente aeroporturilor, care să permită utilizarea ecologică a acestora.

Art. 59. — Ministerul Transporturilor, la solicitarea administratorului aeroportului, poate aproba măsuri ce permit operarea aeronavelor civile, care au impact semnificativ asupra mediului.

Art. 60. — Prevederile art. 56 nu se aplică următoarelor categorii de aeronave civile:

- a) aeronavele de stat românești;
- b) aeronavele românești care execută misiuni oficiale, prezidențiale sau guvernamentale, iar în cazul celor străine, pe bază de reciprocitate;
- c) aeronavele ce operează în folosul Organizației Națiunilor Unite, Crucii Roșii și Semilunii Roșii;
- d) aeronavele civile care efectuează misiuni de căutare și de salvare sau care transportă personal sau materiale în cadrul acestor misiuni;
- e) aeronavele care efectuează misiuni umanitare și de ajutorare urgentă;
- f) aeronavele care sunt nevoite să aterizeze din cauze tehnice, din cauza condițiilor meteorologice nefavorabile sau a unor situații de forță majoră;
- g) aeronavele care aterizează din dispoziția autorităților române competente.

CAPITOLUL X Siguranța zborului

Secțiunea I **Generalități**

Art. 61. — Dispozițiile legale din România referitoare la siguranța zborului în spațiul aerian național se aplică oricărei aeronave civile, indiferent de statul înmatriculării, precum și echipajului și călătorilor aflați la bord.

Art. 62. — În scopul asigurării siguranței zborului, Ministerul Transporturilor emite reglementări aeronautice specifice, conforme cu reglementările, standardele, practicile recomandate și procedurile elaborate de Organizația Aviației Civile Internaționale și de alte organisme internaționale de aviație civilă la care România este parte, și asigură controlul respectării acestora.

Secțiunea a II-a **Autorizarea agenților economici aeronautici civili**

Art. 63. — Siguranța zborului este asigurată, prin control și evaluare, autorizare, licențiere și supraveghere permanentă, de următoarele categorii de agenți economici:

- a) operatori aerieni;
- b) agenți economici care au ca obiect de activitate încercările de tip, fabricația, depozitarea, distribuția, întreținerea, reparațiile curente și generale ale aeronavelor civile, furnizarea de materiale și piese de schimb avionabile;
- c) agenții economici care desfășoară activități de proiectare, construcții, montaj, reparații pentru obiective care aparțin aviației civile;
- d) agenți economici care au ca obiect de activitate dirijarea și controlul traficului aerian, informarea aeronautică și serviciile meteorologice pentru aeronautică, protecția navigației aeriene, precum și activitățile aeroportuare;
- e) agenți economici și instituții care se ocupă cu formarea și perfecționarea personalului aeronautic civil;
- f) alte categorii de agenți economici care au ca obiect de activitate orice alt domeniu aeronautic conex.

Art. 64. — În urma obținerii autorizației și/sau a licenței eliberate de Ministerul Transporturilor, agenții economici care desfășoară activitățile prevăzute la art. 63 din prezentul Cod aerian capătă statutul de agenți economici aeronautici civili.

Ministerul Transporturilor emite reglementările, standardele și procedurile privind evaluarea, auditarea și autorizarea și/sau licențierea agenților economici aeronautici civili, pe care le publică în Monitorul Oficial al României.

Art. 65. — În cazul constatării nerespectării condițiilor și criteriilor de autorizare și/sau licențiere, Ministerul Transporturilor suspendă sau anulează autorizația și/sau licența agentului economic aeronautic civil.

Secțiunea a III-a **Personalul aeronautic civil**

Art. 66. — Ministerul Transporturilor emite reglementări specifice privind categoriile de personal aeronautic civil supus atestării, precum și planurile tematice de pregătire, examinare teoretică și practică.

Titlurile constituite sub numele de *brevete* și *certIFICATE* confirmă un ansamblu de cunoștințe generale teoretice și practice și aptitudini psihofizice verificate și apreciate ca suficiente în vederea desfășurării unei activități aeronautice în maximă siguranță a zborului.

Orice persoană care face dovada absolvirii unui curs sau a unui program minimal de pregătire de specialitate aeronautică poate cere Ministerului Transporturilor atestarea ca personal aeronautic civil pentru acea specialitate.

Art. 67. — Documentele de calificare ale personalului aeronautic civil sunt documente obligatorii pe întreaga durată a desfășurării activității ca personal aeronautic civil.

Art. 68. — *Licențele* sunt valabile pentru o perioadă limitată; ele se reînnoiesc periodic, în urma verificării aptitudinilor, în conformitate cu reglementările stabilite în acest sens.

Prelungirea valabilității, preschimbarea, suspendarea și retragerea documentelor de calificare ale întregului personal aeronautic civil din România sunt efectuate de Ministerul Transporturilor.

Art. 69. — Brevetele și licențele emise de alte state pot fi recunoscute sau validate în România, numai dacă criteriile în baza cărora au fost eliberate se situează cel puțin la nivelul standardelor minime recomandate de Organizația Aviației Civile Internaționale și sunt acceptate în reglementările specifice române.

Art. 70. — Examenle medicale ale celor care solicită atestarea ca personal aeronautic civil pot fi efectuate numai de către o instituție medicală autorizată în acest sens.

Secțiunea a IV-a **Certificatele privind aeronavele civile**

Art. 71. — Aeronavele civile care se înmatriculează în România, motoarele și elicele acestora trebuie să posede un *certificat de tip* emis de Ministerul Transporturilor.

În certificatul de tip se înscrie durata valabilității acestuia, condițiile și limitările care sunt cerute în interesul siguranței zborului.

Art. 72. — Producția de serie a aeronavelor civile și a componentelor acestora se autorizează de către Ministerul Transporturilor printr-un *permis de producție*, în baza constatării că produsele de serie ale oricărei aeronave civile, pentru care a fost emis un certificat de tip, se conformează acestuia.

În permisul de producție se înscriu durata de valabilitate a acestuia, condițiile și limitările care sunt necesare în interesul siguranței zborului.

Art. 73. — Punerea în serviciu a unei aeronave civile nu poate fi făcută decât după obținerea *certificatului de navigabilitate*, eliberat în urma constatării că aeronava civilă este conformă cu certificatul de tip, cu condițiile prevăzute în permisul de producție și că este aptă de zbor.

În certificatul de navigabilitate se înscriu durata valabilității, categoriile de activități pentru care aeronava civilă poate fi folosită, alte condiții și limitări impuse de asigurarea siguranței zborului.

Art. 74. — Ministerul Transporturilor emite reglementări aeronautice specifice privind certificarea aeronavelor civile.

Secțiunea a V-a **Aerodromuri**

Art. 75. — Un aerodrom poate fi utilizat pentru operarea aeronavelor civile, numai dacă administratorul deține o *autorizație* valabilă eliberată de Ministerul Transporturilor și numai în condițiile prevăzute în aceasta.

Art. 76. — În scopul asigurării siguranței zborului, Ministerul Transporturilor împreună cu autoritățile administrației publice locale stabilesc zonele supuse servituțiilor de aeronautică civilă aferente aerodromurilor și amplasării echipamentelor de protecție a navigației aeriene.

Art. 77. — În zonele supuse servituțiilor de aeronautică civilă nu pot fi construite și amplasate nici un fel de construcții, instalații și echipamente noi fără avizul Ministerului Transporturilor.

Art. 78. — Administratorii aerodromurilor, ai echipamentelor de protecție a navigației aeriene, cât și proprietarii terenurilor, clădirilor și amenajărilor aflate în zonele supuse servituțiilor de aeronautică civilă, sunt obligați să respecte restricțiile impuse prin reglementările specifice referitoare la aceste zone.

CAPITOLUL XI **Securitatea aeronautică**

Art. 79. — Protecția aviației civile împotriva actelor de intervenție ilicită se realizează pe baza Programului Național de Securitate Aeronautică, elaborat de Ministerul Transporturilor și aprobat prin hotărâre a Guvernului.

Art. 80. — Ministerul Transporturilor este autoritatea de stat responsabilă pentru dezvoltarea, implementarea și operaționalitatea acestui program.

CAPITOLUL XII

Facilități aeronautice

Art. 81. — Facilitățile aeronautice se realizează pe baza Programului Național de Facilități Aeronautice, aprobat prin hotărâre a Guvernului.

Art. 82. — Ministerul Transporturilor este autoritatea de stat responsabilă pentru dezvoltarea, implementarea și operaționalitatea acestui program.

CAPITOLUL XIII

Căutarea și salvarea aeronavelor civile

Art. 83. — Asistența de căutare și de salvare a aeronavelor civile aflate în primejdie și a supraviețuitorilor unui accident de aviație se realizează prin sistemul național de căutare și salvare.

Art. 84. — Organizarea și funcționarea sistemului național de căutare și salvare se stabilesc prin hotărâre a Guvernului.

Art. 85. — Asistența de căutare și de salvare se acordă tuturor aeronavelor civile și supraviețuitorilor unui accident de aviație.

Art. 86. — Toate autoritățile publice, precum și persoanele fizice și juridice au obligația de a acorda asistență în cazul operațiunilor de căutare și de salvare, urmărindu-se prioritar salvarea vieților omenești, precum și prevenirea amplificării daunelor și conservarea dovezilor esențiale pentru anchetarea adecvată a accidentelor.

CAPITOLUL XIV

Anchetarea incidentelor și accidentelor de aviație civilă

Art. 87. — Ministerul Transporturilor este autoritatea de stat pentru reglementarea, organizarea și desfășurarea activităților privind ancheta administrativă a incidentelor și accidentelor de aviație civilă.

Art. 88. — Scopul anchetei administrative îl reprezintă determinarea reală a cauzelor și împrejurărilor care au condus la producerea incidentului sau accidentului de aviație civilă.

Obiectivul anchetei administrative îl reprezintă prevenirea producerii unor incidente sau accidente de aviație civilă similare.

Art. 89. — Ancheta administrativă este independentă de ancheta penală sau disciplinară.

Stabilirea responsabilităților, a persoanelor vinovate, a gradului de vinovăție, precum și aplicarea sancțiunilor sunt de competența organelor abilitate prin lege.

Art. 90. — Operatorii aeriieni sau celelalte organisme care au competențe tehnice și operaționale în domeniul aeronauticii civile sunt obligate să informeze Ministerul Transporturilor asupra producerii tuturor incidentelor și accidentelor de aviație civilă.

Art. 91. — Echipajele aeronavelor civile, precum și orice persoană fizică sau juridică sunt obligate să furnizeze, pe toată durata anchetei administrative, toate informațiile și relațiile care le sunt cunoscute, cerute de această anchetă.

CAPITOLUL XV

Sancțiuni

Art. 92. — Încălcarea prevederilor prezentului cod aerian atrage, după caz, răspunderea disciplinară, civilă, contravențională sau penală a persoanelor vinovate.

Art. 93. — Constituie contravenții, dacă nu au fost săvârșite în astfel de condiții încât, potrivit legii, să constituie infracțiuni, următoarele fapte:

a) lipsa documentelor de bord prevăzute de reglementările în vigoare;

b) încălcarea reglementărilor referitoare la condițiile de exploatare a tehnicii aeronautice;

c) delestarea neautorizată de la bordul unei aeronave civile aflate în evoluție, chiar dacă nu s-au produs accidente;

d) refuzul operatorului unei aeronave civile de a pune la dispoziție, persoanelor împuternicite prin lege, certificatele de înmatriculare a acesteia pentru inspecție;

e) neinformarea Ministerului Transporturilor cu privire la producerea accidentelor de aviație civilă.

Art. 94. — Contravențiile prevăzute la art. 93, se sancționează cu amendă de la 5.000.000 lei la 15.000.000 lei.

Art. 95. — Nerespectarea normelor privind activitatea aeroportuară constituie contravenție și se sancționează conform reglementărilor aeroportuare.

Art. 96. — Contravențiile privind încălcarea prevederilor referitoare la servituțile aeronautice civile în interesul circulației aeriene vor fi sancționate cu amendă de la 10.000.000 lei la 20.000.000 lei.

Art. 97. — Constatarea faptelor contravenționale, precum și aplicarea sancțiunilor se fac de organele abilitate de Ministerul Transporturilor.

Dispozițiile prezentului capitol se completează, dacă nu sunt incompatibile, cu dispozițiile Legii nr. 32/1968 privind constatarea și sancționarea contravențiilor.

CAPITOLUL XVI

Dispoziții finale și tranzitorii

Art. 98. — Reglementările emise de Ministerul Transporturilor în aplicarea prevederilor prezentului cod aerian sunt obligatorii pentru toți agenții economici aeronautici civili.

Art. 99. — Prezentul cod aerian intră în vigoare la data de 1 ianuarie 1998.

Art. 100. — La data intrării în vigoare a prezentei ordonanțe se abrogă Codul aerian aprobat prin Decretul nr. 516/1953, cu modificările ulterioare, cu excepția dispozițiilor privind săvârșirea și sancționarea faptelor penale, precum și orice alte dispoziții contrare.

PRIM-MINISTRU
VICTOR CIORBEA

Contrasemnează:

Ministrul transporturilor,
Traian Bănescu

Ministrul apărării naționale,
Victor Babiuc

Ministru de stat, ministrul finanțelor,
Mircea Ciumara

p. Ministrul apelor, pădurilor și protecției mediului,
Viorel Raicu,
secretar de stat

București, 22 august 1997.
Nr. 29.

EDITOR: PARLAMENTUL ROMÂNIEI — CAMERA DEPUTAȚILOR

Regia Autonomă „Monitorul Oficial”, str. Izvor nr. 2-4, Palatul Parlamentului, sectorul 5, București,
cont nr. 30.98.12.301 B.C.R. — S.M.B.

Adresa pentru publicitate : Serviciul relații cu publicul și agenții economici, București,
Str. Blanduziei nr. 1, sectorul 2, telefon 211.57.30.

Tiparul : Regia Autonomă „Monitorul Oficial”, tel. 668.55.58 și 335.01.11/4028.